

بسمه تعالی

دانشکده داروسازی و علوم دارویی

گروه: داروسازی بالینی و خدمات دارویی

سرفصل نامه درس: کارآموزی در عرصه داروخانه شهری ۱

شماره درس: ۳۱۸۴۳۲	تعداد واحد درسی: ۳ واحد (کارآموزی)
نیم‌سال: اول؛ سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ پیش‌نیاز: دارودرمانی ۳، کارآموزی داروخانه شهری ۱	مقطع تحصیلی: دکترای حرفه‌ای داروسازی
زمان و مکان برگزاری: - کارگاه‌های بررسی نسخ: روزهای شنبه و سه‌شنبه، ساعت ۸ تا ۱۰ صبح (هدایتی) - کلاس‌های عملی: هر روز، ساعت ۱۳ تا ۱۹ بعد از ظهر (داروخانه‌های آموزشی دانشکده داروسازی)	
مسئول درس: دکتر سید محمدرضا طباطبایی Email: mohammadreza.tabatabaei63@gmail.com نحوه ی دسترسی: در روزهای معین شده طبق طرح درس، پس از اتمام کلاس مسول درس به پاسخگویی امور دانشجویان می پردازد	
مدرسین: دکتر سلطانی، دکتر بدری، دکتر موسوی، دکتر دیانت خواه، دکتر فرسای، دکتر امیرصدری، دکتر مقدس، دکتر مومن زاده، دکتر پناهی، دکتر طباطبائی نحوه ی تدریس بصورت حضوری و فعال می باشد. درصورت نیاز مطالب و یا اسلایدهای آموزشی در سامانه ی نوید بارگزاری خواهد شد.	
تعداد دانشجویان: ۱۱۵ نماینده ی کلاس: خانم خلیلی	

دیدگاه:

مطابق بررسی‌های اخیر، قریب به اتفاق دانش‌آموختگان دوره دکترای حرفه‌ای داروسازی، جذب موقعیت‌های شغلی موجود در داروخانه می‌گردند. در واقع، تصدی مسئولیت فنی داروخانه، پرمسئولیت‌ترین نقش حرفه‌ای داروسازان در بخش ارائه خدمات داروسازی می‌باشد. دانشجویان این دوره در دانشکده‌های داروسازی، اصول اساسی و مهم «داروسازی به‌عنوان یک علم» را در قالب درس‌های متنوع و با عمق علمی متفاوت آموخته و خود را جهت آموختن «داروسازی به‌عنوان یک حرفه» آماده می‌نمایند. باید اذعان داشت که درس اول در حوزه حرفه‌ای داروسازی پس از ایمان به هدیه شفای بیماران از سوی پروردگار عالم (به مصداق «الدواء عندنا و الشفاء عندالله»)، علم اخلاق و حسن سلوک با بیماران دردمند است. در مرحله بعد، دانشجوی دانش‌پژوه باید با مسئولیت‌های سنگین حرفه‌ای خود در دوران پس از دانش‌آموختگی آشنا گردد. در این راستا وی با یادگیری و بکارگیری جنبه‌های «حرفه‌ای» داروسازی در درس کارآموزی داروخانه که خود از عمده جهات، مبتنی بر اصول «علم داروسازی» است برای تصدی مسئولیت سنگین دکتر داروساز در داروخانه آماده می‌گردد. موضوع درس کارآموزی در عرصه داروخانه شهری ۱، آشنانمودن دانشجوی کارآموز با این موضوعات بوده و وی پس از طی این دوره، درصورت موفقیت در امتحانات ارزشیابی نهایی (کتبی و مهارت عملی)، جهت ورود به دوره کارورزی داروخانه معرفی می‌گردد.

هدف کلی درس:

آموزش پیشرفته دانشجویان (از لحاظ علمی و کاربردی) در جهت آماده‌سازی حضور در عرصه داروخانه و خدمت‌رسانی

اهداف اختصاصی درس:

کارآموز این درس، باید پس از پایان این دوره بتواند:

۱. مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباط مناسب با بیماران را کسب و اعمال کند.
۲. ارزیابی نسخه از نظر تداخلات، موارد منع مصرف، عوارض مهم و دستورهای مصرف داروها را بداند و بکار گیرد.
۳. روش‌های صحیح مصرف کلیه اشکال دارویی موجود در ایران را بداند و بتواند به بیمار توضیح دهد.
۴. نسخ دارویی نگاشته شده توسط پزشکان را بازخوانی نماید.
۵. وظایف داروساز در داروخانه را در چرخه سلامت بداند.

۶. علائم شایعی که بیماران برای آن به داروخانه مراجعه می‌کنند را بشناسد.
۷. دانشجو باید روشهای انتقال اطلاعات و توصیه های دارویی به متقاضیان را بداند.
۸. تجویز منطقی داروهای مورد مصرف در درمان بیماری های مغز و اعصاب را در نسخ داروخانه ارزیابی کند.
۹. تجویز منطقی داروهای هورمونی را در نسخ داروخانه ارزیابی کند.
۱۰. تجویز منطقی داروهای مورد مصرف در درمان بیماری های خاص را در نسخ داروخانه ارزیابی کند.
۱۱. تجویز منطقی داروهای مورد مصرف در درمان بیماری های قلبی - عروقی را در نسخ داروخانه ارزیابی کند.
۱۲. تجویز منطقی داروهای مورد مصرف در شیمی درمانی را در نسخ داروخانه ارزیابی کند.
۱۳. با داروهای حاجب، نامهای تجاری و تفاوت ها و عوارض آنها آشنایی داشته و بتواند بیمار را راهنمایی کند.
۱۴. نسخ سازمان های بیمه گر را بشناسد.
۱۵. اشکال دارویی و نامهای تجاری رایج داروهای ژنریک ایران را نام ببرد.
۱۶. نحوه گرفتن شرح حال دارویی صحیح و تعامل با بیمار را فرا گیرد.
۱۷. در دادن مشاوره صحیح و تجویز داروهای OTC مهارت کافی را پیدا کند.
۱۸. با مسائل مختلف داروخانه داری و چالش های آن آشنا شود و بتواند راه حل های خلاقانه را جهت حل مشکلات ارائه دهد.
۱۹. با طرز تهیه حداقل ۱۰ مورد از داروهای ترکیبی متداول در نسخ، آشنایی کامل پیدا کند.

محتوای درس

الف) کارگاه های ارزیابی نسخ (سرفصل های مربوطه، در جدول ذیل، ضمیمه می باشد)

۱. آشنایی با تجویز منطقی داروهای نورولوژیک، قلبی-عروقی، هورمونی، داروهای خاص، داروهای ضدسرطان و مواد حاجب
۲. توصیه های کاربردی پیرامون عوارض جانبی، تداخلات دارویی و موارد احتیاط و منع مصرف داروهای فوق
۳. توصیه های کاربردی پیرامون تنظیم دوز داروهای فوق در نارسایی کلیوی و کبدی
۴. توصیه هایی پیرامون استفاده از داروهای فوق در دوران بارداری و شیردهی
۵. آشنایی با اشکال دارویی و نامهای تجاری رایج داروهای فوق

ب) بخش عملی

پس از گروه بندی، طبق برنامه اعلام شده، دانشجویان هر گروه، موظف به حضور در داروخانه مربوطه بوده و تحت نظر مربی خود، اقدام به تحویل دارو به بیماران همراه ارائه توصیه های ضروری به وی می نمایند.

مقررات درس:

۱. زمان ارائه کلاس های نظری درس، روزهای شنبه و سه شنبه از ساعت ۸ الی ۱۰ صبح می باشد. کلیه دانشجویان موظف به حضور منظم در این کلاس ها طبق برنامه اعلام شده می باشند. در کلیه جلسات، حضور و غیاب انجام خواهد شد.
۲. زمان برگزاری کلاس های عملی در داروخانه، از ساعت ۱۳ الی ۱۹ بعد از ظهر می باشد و در طول دوره، کلیه دانشجویان موظف به حضور در محل مربوطه طبق برنامه اعلام شده می باشند.
۳. دانشجویی مجاز به اخذ این واحد درسی است که ضمن رعایت مواد درسی پیش نیاز و هم نیاز بر اساس مقررات آموزشی، حداقل در ۱ بعدازظهر از هفته (از شنبه تا چهارشنبه)، کلاس دانشکده ای اعم از نظری یا عملی اخذ ننموده باشد.
۴. در صورت تداخل دروس دیگر اعم از نظری یا عملی، دانشجو موظف به رفع این تداخل بوده و در غیر این صورت، درس کارآموزی وی حذف خواهد شد.
۵. کلیه دانشجویان موظف اند مطابق برنامه ریزی قبلی در طی نیم سال تحصیلی جاری حداقل به میزان ۱۲ جلسه ۶ ساعته در داروخانه های آموزشی سطح شهر، تحت نظر مدرسین مربوطه، آموزش نحوه تحویل دارو و ارائه راهنمایی های علمی لازم به بیماران را به اتمام برسانند.
۶. دانشجویانی که مایل به تمرین نسخه خوانی در داروخانه مدل آموزشی دانشکده می باشند، می توانند در طول این نیم سال، به میزان حداکثر ۲۰ ساعت، با هماهنگی مسؤول درس، تحت نظر مدرس محترم این داروخانه نکات لازم را فراگیرند.

۷. داشتن پوشش مناسب (روپوش تمیز با دکمه‌های بسته) و همچنین رعایت ماده ۱۳ آئین‌نامه انضباطی دانشگاه در حین فعالیت حرفه‌ای کارآموزان در داروخانه‌ها الزامی است.
۸. دانشجویان ملزم به نصب کارت شناسایی هستند.
۹. دانشجویان ملزم هستند تا قبل از حضور مدرس مربوطه از ورود به قسمت قفسه‌های دارویی اجتناب ورزند و تا حضور ایشان صبر نمایند. و ورود آن‌ها به محوطه نسخه‌پیچی داروخانه تنها به شرط حضور مدرس امکان پذیر است.
۱۰. دانشجویان کارآموز در حین حضور در داروخانه تحت نظر مدرسین درس کارآموزی و در ساعات عدم حضور آنها تحت نظر مسؤل فنی محترم داروخانه فعالیت نموده و ملزم به اجرای کلیه ملاحظات آموزشی تکلیف شده از سوی ایشان می‌باشند.
۱۱. احترام به مراجعین داروخانه (اعم از بیمار و غیربیمار) و همچنین همکاران شاغل در داروخانه، اصل اول حضور در محیط‌های جدی و حرفه‌ای است. لطفاً این اصل را بخاطر بسپارید.
۱۲. حضور کارآموزان محترم در داروخانه توأم با ارائه خدمات می‌باشد و لذا کلیه این عزیزان باید ضمن رعایت مقررات داخلی داروخانه، از انجام هر عملی که مانع چرخش کار در داروخانه باشد اجتناب ورزند.
۱۳. نظم و انضباط کارآموزان علاوه بر این که نشانه درک موقعیت حرفه‌ای آنهاست، در عین حال از موارد مورد ارزیابی اساتید کارآموزی نیز در حین دوره می‌باشد.
۱۴. اساتید درس کارآموزی صرفاً وظیفه راهنمایی اولیه دانشجویان را بر عهده داشته و میزان کسب مهارت و تجربه عملی منوط به تلاشگری شخصی این عزیزان در قالب ارائه خدمات بصورت تیمی است. لذا سعی کنید که با مدیریت بر زمان، حداکثر استفاده را از این دوره کسب نمایید.

نحوه ارزشیابی دانشجو و برخورد با غیبت:

۱. از کلیه کارآموزان، مطابق برنامه اعلامی، از مطالب ذکر شده در کلاس امتحان کتبی بعمل خواهد آمد که مجموعاً ۱۴ نمره دارد. مجموع دو امتحان میان‌ترم و پایان‌ترم، ۱۴ نمره خواهد داشت.
۲. سؤالات امتحانی در امتحانات میان‌ترم و پایان‌ترم، به صورت چهار گزینه‌ای، پاسخ کوتاه، صحیح / غلط، و غیره طراحی می‌گردد.
۳. ۶ نمره از ارزشیابی نهایی کارآموزان مربوط به امتحان مهارت عملی می‌باشد که پس از امتحان کتبی، به صورت OSCE برگزار می‌شود.
۴. کلیه کارآموزان در حین انجام دوره در داروخانه‌ها و حضور در کلاس‌های درس در دانشکده و نیز از نظر انجام تکالیف محوله در داروخانه، به‌طور مداوم تحت ارزیابی محسوس و نامحسوس از نظر نظم و انضباط، حفظ شئون حرفه‌ای و رعایت اصول اخلاقی هستند.
۵. در صورت مشاهده یا گزارش موارد تقلب، دانشجو به معاونت آموزشی دانشکده ارجاع شده و در این خصوص، مطابق مقررات آموزشی دانشگاه عمل خواهد شد.
موضوع نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس درس مطرح و ضمن تأکید بر رعایت موارد ذکر شده در آئین‌نامه آموزشی، مقرر شد:
الف) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه الزامی بوده و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات غیبت محسوب می‌شود.
ب) اسامی افرادی که بیش از چهار هفدهم جلسات غیبت دارند را حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان‌ترم در اختیار آموزش دانشکده گذاشته تا در مورد حذف یا مردود شدن آنها بر اساس مستندات تصمیم‌گیری شود.
ج) غیبتی که توسط استاد و مراجع قانونی موجه تلقی گردد، مشمول کسر نمره نخواهد شد.
د) نحوه برخورد با غیبت غیرموجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) حداکثر تا سه نمره به شرح زیر می‌باشد:
- یک جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۲۵ نمره
- دو جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۷۵ نمره
- سه جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره
- چهار جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره
ه) استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می‌باشد.

ی) دانشجو تا ۲ هفته پس از تاریخ ثبت غیبت توسط استاد فرصت دارد با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد نسبت به مجاز نمودن غیبت خود اقدام نماید.

۶. یک جلسه غیبت غیر موجه در بخش کارآموزی عملی، منجر به حذف درس خواهد شد.

منابع اصلی درس:

1. Lexi-Comp, Inc. Drug Information Handbook: A Comprehensive Resource for All Clinicians and Healthcare Professionals. Hudson, Ohio: Lexi-Comp, 2014.
2. Symptoms in pharmacy. Alison Blenkinsopp, Paul Paxton, John Blenkinsopp.
3. Koda-Kimble, Mary Anne, and Brian K. Alldredge. Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs. Baltimore: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, 2013.
4. DiPiro, Joseph T. Pharmacotherapy: a Pathophysiologic Approach. New York: McGraw-Hill Medical, 2011
5. Rhonda M. Raylene M. Patient assessment in pharmacy practice. Wolters Kluwer eBook, 3th edition. 2016

کارآموزی در عرصه داروخانه شهری ۱

ردیف	روز	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس
۱	شنبه	۱۴۰۳/۶/۱۷	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (پرفشاری خون ۱)	دکتر سلطانی
۲	سه شنبه	۱۴۰۳/۶/۲۰	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (پرفشاری خون ۲)	دکتر سلطانی
۳	شنبه	۱۴۰۳/۶/۲۴	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (داروهای ضدهایپرلیپیدمی)	دکتر سلطانی
۴	سه شنبه	۱۴۰۳/۶/۲۷	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (آنژین)	دکتر دیانت خواه
۵	سه شنبه	۱۴۰۳/۷/۰۳	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (نارسایی قلبی)	دکتر دیانت خواه
۶	شنبه	۱۴۰۳/۷/۰۷	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (ترومبولیتیک‌ها و ضدپلاکت‌ها)	دکتر دیانت خواه
۷	سه شنبه	۱۴۰۳/۷/۱۰	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای قلبی - عروقی (داروهای ضدانعقاد)	دکتر دیانت خواه
۸	شنبه	۱۴۰۳/۷/۱۴	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای شیمی‌درمانی	دکتر مقدس
۹	سه شنبه	۱۴۰۳/۷/۱۷	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای شیمی‌درمانی	دکتر مقدس
۱۰	شنبه	۱۴۰۳/۷/۲۱	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای شیمی‌درمانی	دکتر مقدس
۱۱	سه شنبه	۱۴۰۳/۷/۲۴	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای شیمی‌درمانی	دکتر مقدس
۱۲	شنبه	۱۴۰۳/۷/۲۸	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای بیماری‌های نورولوژیک (پارکینسون)	دکتر وزیری
۱۳	سه شنبه	۱۴۰۳/۸/۰۱	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای بیماری‌های نورولوژیک (آلزایمر)	دکتر وزیری
۱۴	شنبه	۱۴۰۳/۸/۰۵	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای میگرن و ضد اسپاسم	دکتر پناهی
میانترم					
۱۵	سه شنبه	۱۴۰۳/۸/۰۸	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (تیروئید)	دکتر فرسای
۱۶	شنبه	۱۴۰۳/۸/۱۲	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (هیپوفیز)	دکتر فرسای
۱۷	سه شنبه	۱۴۰۳/۸/۱۵	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (داروهای دیابت)	دکتر فرسای
۱۸	شنبه	۱۴۰۳/۸/۱۹	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (فرآورده‌های انسولین)	دکتر فرسای
۱۹	سه شنبه	۱۴۰۳/۸/۲۲	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (فرآورده‌های استروژن)	دکتر طباطبایی
۲۰	شنبه	۱۴۰۳/۸/۲۶	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای هورمونی (فرآورده‌های پروژسترون و اندروژن)	دکتر طباطبایی
۲۱	سه شنبه	۱۴۰۳/۸/۲۹	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای بیماری‌های نورولوژیک (صرع)	دکتر مومن زاده
۲۲	شنبه	۱۴۰۳/۹/۰۳	۸-۱۰	ارزیابی نسخ داروهای بیماری‌های نورولوژیک (صرع)	دکتر مومن زاده
۲۳	سه شنبه	۱۴۰۳/۹/۰۶	۸-۱۰	ارزیابی نسخ خاص (مواد حاجب)	دکتر بدری
۲۴	شنبه	۱۴۰۳/۹/۱۰	۸-۱۰	ارزیابی نسخ خاص (داروهای پیوند)	دکتر بدری
۲۵	سه شنبه	۱۴۰۳/۹/۱۳	۸-۱۰	ارزیابی نسخ (اینترفرون و آنتی‌بادی‌های مونوکلونال)	دکتر پناهی

مسئول درس: دکتر سید محمد رضا طباطبایی

وزارتگاه علوم، تحقیقات و خدمات بهداشتی، درمانی
استان اصفهان

